

Akik kormányt akarnak buktatni Csikmegyében.

(Saját tudósítónktól.) A napokban két csikszeredai tanító tartózkodott Szegeden. Mezőhegyesről érkeztek, ahol, mint erdélyi menekülteket, családotul elhelyezték őket. A vonaton megismerkedett velük Nádasy József szabadkai színházigazgató, akinek elmondották, hogy Debrecenbe igyekeznek a tanfelügyelőséghez utasítás végett. Nádasy felajánlotta szolgálatait a menekült tanítók-nak, megmutatta nekik Szeged nevezetességeit, elvezette őket a kávéházakba. A tanítók beszélgetés közben érdekes részleteket mondtak el menekülésük körülményeiről.

— Vasárnap hajnalban — mondták — fölmentünk a gyergyói havasok közé, ahol egy kis kaszáló van, amelynek felerésze tanítói illetményül bennünket illet. A szénák már boglyában álltak. Egész napon át dolgoztunk. Estefelé nagy dörgésre, csatazajra lettünk figyelmessé. Az első pillanatban azt hittük, hogy a távolban hirtelen égiháború ütött ki. Azonban csakhamar feltárult előttünk a rémes valóság. A románok ágyúit szoltak a határ felől és mintha megmozdultak volna a fák, sűrű tömegekben törtek elő a román lovasok.

— Sietve hazaigyekeztünk, de a tapasztalatról nem árultunk el semmit, nehogy pánikot idézzünk elő. Kevés vártatva azonban megjött a felsőbb hatóság hivatalos értesítése, hogy meneküljön mindenki, amerre tud. Én a családomat — mondotta az igazgató-tanító — előre küldtem. Miután vonat és kocsik nem állott rendelkezésünkre, az embereknek gyalog kellett utnak indulniok. Az én családom is gyalogszerrel menekült. Gyermekeimnek, köztük két és fél éves kis fiamnak — 132 kilométernyi utat kellett gyalog megtenniök Székelyudvarhelyig. A katonák, akikkel utközben találkoztunk, prófuntjokból adtak gyermekeimnek, akik így is sokat szenvedtek az éhségtől. A két legkisebb gyermekem még most sem heverte ki a nélkülözéseket és a rettenetes ut fáradalmait.

Ezután derüesebb esetekre terelődött a beszélgetés.

— Én és a plébános — mondotta tovább az igazgató-tanító — a városban maradtunk. Jómagam azért, mert mint vezető-ember nem akartam magára hagyni a népet; a plébános főképen azért, mert 30 disznáján és 8 tehenén nem tudott tuladni. Hét-főn este már jöttek a románok.

Egy 60 év körüli oláh paraszt a románok közeledtére így kiáltott fel:

— Csak megérhetném azt, hogy paszszus nélkül mehessek Bukarestbe!

Nádasy a politikát vonta be a beszélgetésbe. A kitűnő színházigazgató, mint munkatársunknak később bevallotta, jóízűen mosolygott befelé a jámbor tanítók kifakadásain, akik — mi türes-tagadás — kijelentették, hogy a legközelebbi választáson Csikmegyében megbuktatják a kormányt. Nádasy nagykomolyan hallgatta a tanítók fogadkozásait, majd naivitást színelve, megkérdezte:

— Ugyan, édes barátaim, már én csak azt mondom, hogy bizony egy kormánypárti képviselőt sem fognak kibuktatni Csikmegyében.

— Már pedig szentigaz, — felelte egyértelműen a két csikszeredai tanító — hogy nem választunk mi meg ezentúl egy kormánypárti képviselőt sem!

— Hát kik is a képviselők Csikmegyében? — kérdezte Nádasy szerényen.

A tanítók gondolkozóba estek. Ugron Gábor, Sümegi Vilmos, Györffy Gyula és — várjon csak kérem — még egy negyedik ellenzéki képviselő. Kormánypárti képviselőt — kapták rajta magukat a derék tanítók — emberemlékezet óta nem is választottak Csikmegyében.

— Így elhiszem, — mondta most már szélesre derült arccal Nádasy, — hogy a jövő választáson valóban megbuktatják a kormányt Csikmegyében.

A polgármester jelentése Szeged három háborus hónapjáról.

(Saját tudósítónktól.) A csütörtökön végződött szeptemberi közgyűlésnek a város három hónapi életéről mutatott be jelentést a polgármester. Ez a jelentés tanulságos dolgokkal szolgál és érdekes számokat tartalmaz, ép azért ismertetjük. A közegészségügyi viszonyok — mondja a polgármester — júniusban általában kedvezőbbek voltak, mint az előző hóban, a népességi szaporulat ugyan még most sem normális, de legalább nincsen akkora csökkenés, mint eddig. Míg ugyanis májusban 37-tel volt kevesebb a születés, addig júniusban épen ugyanoly számú születés mellett csak egy fogyatkozás volt. A halálozás is apadt e hóban és 36-tal kevesebb volt, mint májusban. A ragályos betegségek szörványosan jelentkeztek könnyebb esetekkel. A népességi mozgalom eredménye: élve született 102 fiu, 74 leány, halva született 3 fiu, 2 leány, meghalt 85 fiu, 92 leány, az elhaltak közt volt 33 egyévnél fiatalabb, 1—5 év közötti 18, 5—20 év közötti 28, 20—30 év közötti 9, 30—40 év közötti 8, 40—60 év közötti 8, 60—80 év közötti 36, 80 éven túl 10. A halálesetek száma a figyelemre méltóbb halálokok szerint a következő: kanyaró 3, vörheny 2, gyermekek hasmenése 9, gümökor 27, aggkór 22, gyermekaszály 9, gutaütés 12, elmebaj 3, görcsök 8, tüdő- és mellhártyagyulladás 17, vízbetegség 19, öngyilkosság 2.

Julius hóban általában véve a közegészségügyi viszonyok elég kedvezőek voltak, amennyiben a ragályos betegségek esetei csak szörványosan fordultak elő. A népességi szaporulat e hóban is a háborus időtartama alatt folyton apadást mutat, s ezt nem annyira a halálozási esetek száma okozza, mint a születések csökkenő száma. A nem ragályos betegségek közül e hóban a gyermekeknél hevenygyomorból jelentkezett sűrűbben, ezen kívül még a légzőszervek bántalmi fordultak elő szörványosan. A népességi mozgalom eredménye: élve született 88 fiu, 57 leány, halva született 2 fiu, 1 leány, meghalt 102 fiu, 90 leány. Az elhaltak között volt 31 egy évnél fiatalabb, 1—5 év közötti 23, 5—20 év közötti 26, 20—30 év közötti 10, 30—40 év közötti 9, 40—60 év közötti 32, 60—80 év közötti 44, 80 éven túl 17. A halálesetek száma a figyelemre méltóbb halálokok szerint kanyaró 2, vörheny 1, gyermekek hasmenése 12, gümökor 26, veleszületett gyengeség 7, aggkór 22, gutaütés 14, elmebaj 5, görcsök 12, tüdő- és mellhártyagyulladás 12, gyomor- és bélhurut 9, vízbetegség 21, baleset 9.

Augusztus folyamán a közegészségügyi viszonyok türethetők voltak, a népességi mozgalom e hóban kevésbé kedvező volt, amennyiben 18-al több születési és 4-el ke-

vesebb halálozási eset volt, mint júniusban. A ragályos betegségek közül diftéria, hasi hagymáz szörványosan jelentkeztek, általában kedvező lefolyással. A gyermekeknél a heveny, gyomor-bélhurut jelentkezett nagyobb számban. Az erdélyi menekültek gyermekei majdnem valamennyien bélhuruttal érkeztek, azonban már nagy részük javult. A népességi mozgalom eredménye: élve született 80 fiu, 83 leány, halva született 2 fiu, meghalt 100 fiu, 88 leány; az elhaltak között volt 46 egy évnél fiatalabb, 1—5 év közötti 33, 5—20 év közötti 15, 20—30 év közötti 14, 30—40 év közötti 7, 40—60 év közötti 15, 60—80 év közötti 40 és 80 éven túl 8. Az elhaltak száma a figyelemre méltóbb halálokok szerint a következő: kanyaró 2, vörheny 3, hasihagymáz 2, számarhurut 4, roncsoló toroklob 8, gyermekek hasmenése 17, görcsök 17, veleszületett gyengeség 13, aggkór 14, gutaütés 8, elmebaj 1, görcsök 8, tüdő- és mellhártyagyulladás 14, gyomor- és bélhurut 15, vízbetegség 16, baleset 3, öngyilkosság 4.

A pénztárak forgalmát illetőleg jelentem, hogy június hóban a házipénztárnál bevétel volt 7136203.67 korona készpénzben, 15690492.71 korona kötvényben, kiadás volt 7055887.98 korona készpénzben és 1847978 kor. 94 fill. kötvényben. Az adópénztárnál különböző adónemekben befolyt 150444.43 korona. A javadalmi pénztárnál bevétel volt 87157, kiadás 23042.54 korona.

Julius hóban a házipénztárnál bevétel volt 8159982.50 kor. készpénzben, 15698433 kor. 68 fill. kötvényben, kiadás volt 7939202 kor. 80 fill. készpénzben, 2213776.21 korona kötvényben. Az adópénztárnál különböző adónemekben befolyt 160945.82 korona. A javadalmi pénztárnál bevétel volt 88887.68 korona, kiadás 22358.40 korona.

Augusztusban a házipénztárnál bevétel volt 9020620.16 kor. készpénzben, 15868433 kor. 68 fill. kötvényben, kiadás 8843376.80 korona készpénzben, 2406761.24 korona kötvényben. Az adópénztárnál különböző adónemekben befolyt 580654.62 korona. A javadalmi pénztárnál bevétel volt 104739.98 korona, kiadás 25292.76 korona.

Az anyakönyvi törvények keretében tartalmazólag tisztelettel jelentem, hogy hirdetés alóli fölmentést júniusban 28, júliusban 25, augusztusban 25 esetben kértek és kaptak, míg gyermekek vallásáról szóló megegyezés felett júniusban 3, júliusban 3, augusztusban 2 esetben vettünk fel jegyzőkönyvet.

A közbiztonsági állapotokat illetőleg június hóban feljelentést tettek lopás miatt 132, sikkasztás 24, csalás 20, szándékos vagyonrongálás 10, az ember testi épsége ellen elkövetett vétség 21, becsületsértés 9, rágalmazás 8, hatóság elleni erőszak 2, hamisvád 1, tüzvészokozás 2, járásbiróság hatáskörébe utalt kihágás miatt 10 esetben. A város területén 9 nagyobb és kisebb tűz volt.

Juliusban feljelentést tettek lopás miatt 227 esetben, sikkasztás 12, csalás 14, szándékos vagyonrongálás 8, ember testi épsége ellen elkövetett büntett és vétség 31, becsületsértés 10, rágalmazás 5, hatóság elleni erőszak 1, hamisvád 1, tüzvészokozás 3, magzatelhajtás, királlysértés, megvesztegetés, orgazdaság, hadviselés érdeke ellen elkövetett büntett 1—1 esetben, zsarolás 11, járásbiróság hatáskörébe utalt kihágás miatt 2 esetben. A város területén 2 malomtűz, 2 szalmatűz, 2 buzarakástűz, 1 szénaszintűz és tíz más kisebb tűz volt.

Augusztusban feljelentést tettek lopás miatt 207, sikkasztás miatt 16, csalás 15, szándékos vagyonrongálás 14, az ember testi épsége ellen elkövetett büntett és vétség 29, becsületsértés 25, rágalmazás 11, hatóság elleni erőszak 1, magánlaksértés 5, izgatás 3, királlysértés 1, zsarolás 9, orgazdaság 15, hivatalos hatalommal való visszaélés 1, tüzvészokozás 7, járásbiróság hatáskörébe utalt kihágás miatt 13 esetben. A város területén 1 asztalosműhelyégés, öt kisebb tűz volt,